

ЦВЕТКОВА Ніна Миколаївна

(04.04.1929 – 15.10.2018)

Вчений – фізик, біолог, еколог, ґрунтознавець, академік української Академії наук, доктор біологічних наук, заслужений професор Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, професор кафедри геоботаніки, ґрунтознавства та екології біолого-екологічного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Цветкова Ніна Миколаївна народилася 4 квітня 1929 року у м. Рибінськ Ярославської області (Росія) у сім'ї службовців. У 1938 році разом з родиною переїхала у м. Запоріжжя (Україна). У серпні 1941 року сім'я Цветкової Н. Н. була евакуйована до м. П'ятигорськ, а у листопаді 1941 року – вдруге, до м. Саратов. У травні 1944 року, разом з родиною, Н. Н. Цветкова повернулася до Запоріжжя, де у 1947 році закінчила середню школу. У цьому ж році вступила на навчання до фізико-математичного факультету Дніпропетровського державного університету, який закінчила у 1952 році, отримавши спеціальність «фізика», була призначена на роботу інженером у спектральну лабораторію ЦЗЛ металургійного заводу імені Петровського. У грудні 1952 року зайняла посаду старшого інженера спектральної лабораторії ЦЗЛ. У серпні 1962 року перейшла на роботу у Дніпропетровський державний університет на посаду асистент, а пізніше – старший викладач, де працювала до 1972 року. У 1965 – 1972 рр. працювала й проводила мікроелементні дослідження на кафедрі геоботаніки, ґрунтознавства та екології. Брала участь у експедиціях з дослідження лісів у селищі Чернещина Дніпропетровської області, дібров республіки Молдова (м. Бендери), Самарського лісу (Новомосковський район, Дніпропетровська область). Неодноразово стажувалася у Московському державному університеті, де слухала курси біологічного і ґрунтового спрямування. У 1971 році захистила кандидатську дисертацію за темою «Мікроелементи у ґрунтах та рослинах лісових біогеоценозів південного сходу України та гірнецевого округу Молдавії». У серпні 1972 року перейшла на роботу на кафедру геоботаніки, ґрунтознавства та екології на посаду – старший викладач, доцент. У 1981 році захистила докторську дисертацію за темою «Біологічні особливості кругообігу мікроелементів у системі рослина – опад – підстилка лісових біогеоценозів справжніх степів України та Молдавії». Після захисту була переведена на посаду професора де і продовжує працювати по теперішній час. Цветкова Н. М. з 2001 року є академіком УЕАН. З 2002 року Цветкова Н. М. Заслужений професор Дніпропетровського Університету й викладає дисципліни «Моделювання та прогнозування стану навколишнього середовища», «Біометрія», «Нормування антропогенного навантаження на довкілля», «Екологія рослин» «Методологія та організація наукових досліджень». Є членом Вченої ради із захисту дисертацій, працює у Науковій раді з проблем ґрунтознавства НАНУ та методичній раді біолого-екологічного факультету, є членом редакційних колегій декількох фахових видань. Цветкова Н. М автор близько 500 наукових праць, з них 7 монографій та понад 20 навчальних посібників.

Основні праці: Спектрографическое исследование почво-грунтов на содержание микроэлементов. Учеб. пос.-Д.: ДГУ, 1981. – 107 с.; Спектральный анализ ґрунтів: Посібник – Д.: РВВ ДНУ, 2006. 64 с. (співавт.); Екологія рослин і ґрунтів: конспект лекцій. – Д. РВВ ДНУ, 2007. – 100 с. (співавт.); Біокругообіг речовин у біогеоценозах Присамар'я Дніпровського: навч. посіб. – Д.: РВВ ДНУ, 2008. – 112 с. (співавт.); Особенности миграции органо-минеральных веществ и микроэлементов в лесных биогеоценозах Степной зоны Украины (Изд. 2-е, уточн. и доп.) – Д.: ООО «Стэнли», 2013. – 216 с.; Біологічне різноманіття України. Дніпропетровська область. Ґрунти. Метали у ґрунтах: моногр./ За заг. ред. проф. О. Є. Пахомова – Д.: Вид-во «Ліра», 2016. – 180 с. (співавт.); Навчальний посібник до вивчення дисципліни «Нормування антропогенного навантаження на довкілля»: навч. посіб. – Д.: РВВ ДНУ, 2017. – 44 с. (співавт.).

Джерела та література: Архів ДНУ. – Ф. 1, оп. 4, спр. 4360, 4361; Професори Дніпропетровського національного університету: Біографічний довідник. – Д., 2003. – С. 285–286.; Професори Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара: Біобібліограф. довідник / Голова редкол. проф. М. В. Поляков. – 2-е вид., перероб. і доп. – Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2008. – 596 с.

М. С. Якуба